

som her, paa det samme Standpunkt som den højtærede Socialminister, at saa er der ingen Grund til at tage Hensyn til Pristallet.

Jeg tror nu ikke, det lader sig gøre, naar man i en Tid som den, vi gennemlever, ønsker, at det offentlige overhovedet skal have Indflydelse paa Tingenes Gang, da at stille sig saa fast paa sit eget, hverken i det ene eller det andet Hjørne af denne Sal; jeg tror, det bliver ganske nødvendigt for os alle, i Erkendelse af den Krise, der gaar over Landet, at søge i højere Grad at finde Vej frem til en Forstaaelse, selv om man skal give Afkald paa sin egen bedre Viden om, hvad der er det rigtige. Dette er Situationen aabenbart ikke moden til endnu, men jeg har den bestemte Opfattelse, at Krisen er af en saadan Art, at den vil blive det. Jeg ser nok, at den højtærede Finansminister — hvis jeg vil stille Sagen paa Spidsen og udtale det i paradoksal Form — i den Omstændighed, at fallerede Gaardmænd køber Fordbil for at holde Liv i dem selv og i deres Familie ved at køre Kaperkørsel, finder et Velstandstegn i Landet, men det er en Misforstaaelse, og det er vanskeligt at maale i en saadan Krise, hvem der er vanskeligest stillet, den ugifte arbejdsløse, som maa se at slaa sig igennem med 8 Kr. 30 Ø. om Ugen, eller en Familieforsøger, der sidder i en Bedrift og ser, at Bedriften styrter fuldkommen sammen om ham, fordi en pludselig Ændring i den Værdimaaler, der bruges, med eet Slag har berøvet ham alt, hvad han ejede og havde, og berøvet ham Muligheden for at betale sin Gæld. Det er meget svært at sige, hvem af disse Borgere der er vanskeligest stillet, og jeg fraraader, at man forsøger at maale det, for det kommer til syvende og sidst an paa Sindelaget hos den enkelte, den sjælelige Modstandskraft hos ham til at staa en saadan Krise igennem, og vi har intet Maaleapparat til at kontrollere den. Derfor har disse Undersøgelser af, hvem der er vanskeligest stillet i en saadan Situation, i Virkeligheden ingen praktisk Interesse.

Det praktiske Spørgsmaal er derimod det store Spørgsmaal her i Landet for Øjeblikket: Hvilke Midler har Samfundet i en saadan Situation til at faa lønnende Produktion i Gang? Ikke Produktion; det hjælper Pokker, at man sætter Produktion i Gang, hvis den ikke er lønnende. Men hvilke Midler har man til at faa lønnende Produktion i Gang i vort Samfund? Og naar man som jeg har den Opfattelse, at et af de væsentligste Midler dertil er at skaffe den fornødne Driftskapital til Veje, og at enhver

Udvikling, som tærer paa den Driftskredit, der er, eller ethvert dogmatisk Standpunkt, som hindrer Tilførselen af Driftskredit udefra, som vi dog er i Stand til at skaffe til Veje, forværrer Krisen, saa kommer man ikke til det Resultat, at vi skal sætte Himmel og Jord i Bevægelse for at faa Arbejdslønningerne skruet ned. Det tror jeg ingenlunde vil medføre en Løsning af Krisen, thi de kan i Almindelighed vist ikke siges at være en Hindring for en lønnende Produktion; i Almindelighed kan de ikke siges at være en Hindring derfor. Men naturligvis maa de — og det erkendes fra alle Sider — følge Pristallet nedefter, medens disse Overvejelser staaar paa, og medens Afgørelsen skal træffes af hele Landets Befolkning om, hvorledes man i Fremtiden vil stille sig til Afgørelsen af disse Spørgsmaal.

Det, der foreligger her, er Forslag om ekstraordinær Krisehjælp til de arbejdsløse, som har opbrugt deres fortsatte Hjælp, og dette Forslag kan jeg støtte, ogsaa det andet, hvorefter Staten skal tage en større Part af Kommunernes Forpligtelser. Jeg tror, det er overordentlig nødvendigt, at Staten, ikke alene her, men paa mange Omraader kommer til at gøre det i en saadan Krisetid, hvor efter min Mening baade Stat og Kommuner hurtigst muligt bør opgive al honnet Ambition — man kan ogsaa sige med et reellere Udtryk: alle Forestillinger om, at man gennem en saadan Krise kan holde Statens og Kommunernes Budgetter paa Balance og Forrentning og Afskrivning, er efter min Mening en fuldkommen fundamental Misforstaaelse. Efter hele Krisens Natur, som giver Underskud i hver eneste Bedrift næsten hele Landet over, kan man selvfølgelig ikke i Landets offentlige Virksomheder opretholde et Balanceprincip, som ellers vilde være sundt og reelt, og som man vil stræbe efter at vende tilbage til, naar man igen har faaet lønnende Produktion i Gang. Men medens denne Krise staaar paa, mener jeg, at man bør yde en Hjælp, dog af saa beskedent Omfang som her foreslaaet, til dem, der er værst stillede af de arbejdsløse, og at ogsaa Staten, da Staten er stærkere end Kommunerne, bør yde Kommunernes Støtte.

Naar man vil betragte Sagen rent ud, som den er — og det skal man jo gøre i en saadan Situation —, vil man se, at Regeringspartiet vel opfatter Arbejdsløshedens understøttelse som en Hjælp, der bør ydes af humane Grunde, og forsvarer den med humane filosofiske Betragtninger, men det reelle deri er dog, at det er en Forsikring mod, at Arbejdslønnen gaar ned, og